

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України

24 квітня 2024 року № 578

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Олександр Кучеровський

1985 року народження, громадянин України,

освіта вища: закінчив у 2006 році Запорізький юридичний інститут, спеціальність «Правоохоронна діяльність»

виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Публічне управління та адміністрування».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», м. Дніпро від «24» квітня 2024 року № 9

у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради – Сорокіна Наталія Григорівна, доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка»

Рецензент: Потіп Микола Миколайович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Опоненти:

Помаза-Пономаренко Аліна Леонідівна, доктор наук з державного управління, старший дослідник, начальник наукового відділу проблем державної безпеки навчально-науково-виробничого центру Національного університету цивільного захисту України ДСНС України;

Кравчук Олег Вікторович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова;

Грицишен Дмитрій Олександрович, доктор наук з державного управління, професор, проректор з науково-педагогічної роботи та інноваційного розвитку Державного університету «Житомирська політехніка»

на засіданні 16 вересня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

Олександрю Кучеровському

на підставі публічного захисту дисертації «Теоретико-методологічні засади організації надання поліцейських послуг у сфері забезпечення публічної безпеки»

за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

Дисертацію виконано у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка».

Науковий керівник Баштанник Віталій Володимирович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Навчально-наукового інституту державного управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», Дніпро,

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Здобувач має наукових публікацій за темою дисертації, з них 6:

1. Shevchenko N., Kiyda L., Voronova T., Gavrilenko K., Kucherovsky A., Khomich Y. Public administration in the field of state security: development, problems and prospects for improvement. *Ad Alta. Journal of interdisciplinary research*, 2021. 11(2-XX), p.89-94. URL: <https://www.magnanimitas.cz/11-02-xx>. (Web of Science).

2. Levytska, S. ., Pershko, L. ., Akimova, L. ., Akimov, O. ., Havrilenko, K. ., & Kucherovskii, O. . (2022) A Risk-Oriented Approach in the System of Internal Auditing of the

3. Кучеровський О. Надання поліцейських послуг в системі публічної безпеки Сполученого Королівства: управлінський аспект та досвід для України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. Том 34 (73). № 1. 2024. С. 227-232.

4. Кучеровський О., Бантанник В. Основи регулювання поліцейської діяльності в умовах інституціональних викликів для системи публічної безпеки. *Право та державне управління*. 2023. № 2. С. 497-502.

5. Кучеровський О., Хоміч Ю., Бантанник В. Публічноуправлінська діяльність правоохоронних органів в системі забезпечення національної безпеки. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 2. С. 22-27.

6. Кучеровський О. Розробка теоретичних засад регулювання поліцейських послуг у сфері публічної безпеки. *Slovak international scientific journal*. № 85, (2024). С. 100-104.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Рецензент, Потіп Микола Миколайович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

1. Проведений аналіз проблематики надання поліцейських послуг побудований на сучасній методологічній базі, методи дослідження, застосовані автором дозволили отримати науково вірні результати. Варто вказати, що автором правильно обрана методологія дослідження зарубіжного досвіду надання таких послуг, приведені численні табличні дані. Разом з тим, У тексті не деталізовано, як саме визначається правовий статус поліцейських послуг у контексті публічної безпеки у вітчизняному законодавстві. Це може в окремих випадках призвести до правової невизначеності, яка ускладнює виконання поліцейських функцій. Відсутність чіткого правового регулювання може створити проблеми в координації дій між різними правоохоронними органами. Це також може вплинути на ефективність взаємодії поліції з громадськістю. Нечіткість у визначенні правового статусу може призвести до зловживань або перевищення повноважень.

2. Автор звертає увагу на особливості надання поліцейських послуг у контексті правового режиму воєнного стану. При цьому така проблема дисертантом досліджується скоріше у контексті формування спеціальних адміністративних режимів. На нашу думку, у дисертації варто було дослідити більш предметно, як нормативне регулювання поліцейських послуг адаптується до умов збройного конфлікту, оскільки саме такий показник вказує на ефективність у забезпеченні публічної безпеки в кризових ситуаціях. Дисертант правомірно зазначає у розділі 3, що відсутність спеціальних нормативних актів для таких умов може обмежити можливості поліції в реагуванні на надзвичайні ситуації, але доцільно було актуалізувати аналіз адаптації нормативного регулювання поліцейських послуг як готовності поліції до роботи в умовах підвищеної небезпеки.

3. Підтримуюмо дисертанта щодо розробки моделі «policing by consent» (поліціювання за згодою) в умовах трансформації національної моделі правоохоронної діяльності. Дисертація загалом вирішує численні завдання такого феномену, особливо у контексті теоретичних засад. При цьому дисертант одночасно із розробкою спеціальних механізмів взаємодії поліції і громадськості не деталізує, як нормативно має регулюватися така взаємодія поліції з громадськістю, окрім регламентації діяльності Громадських рад. У свою чергу, це може призвести до недостатньої прозорості та відкритості в діяльності поліції, адже відсутність чітких норм може ускладнити комунікацію між поліцією та громадянами. Це також може вплинути на рівень довіри громадськості до правоохоронних органів.

4. Ми поділяємо вибір такої країни для порівняльного аналізу як Сполучене Королівство, зважаючи саме на роль поліції у забезпеченні публічної безпеки, досвід функціонування поліції та формування спеціальних процедур. Разом з тим, вважаємо, що такий аналіз подано не критично щодо зарубіжних практик, не враховує їх потенційні недоліки або проблеми в імплементації. Адже важливо критично оцінювати ефективність зарубіжних моделей та їх можливі обмеження. Загалом, необхідно більше уваги приділити тому, як саме можна адаптувати успішні зарубіжні практики з урахуванням специфіки України.

Опоненти

1. Помаза-Пономаренко Аліна Леонідівна, доктор наук з державного управління, старший дослідник, начальник наукового відділу проблем державної безпеки навчально-науково-виробничого центру Національного університету цивільного захисту України ДСНС України.

1. Відзначаючи достатній рівень обґрунтованості теоретичних положень дисертаційної роботи, логічне викладення матеріалу, слід висловити окремі зауваження і звернути увагу на дискусійні положення дисертаційної роботи.

2. О.Кучеровський вмотивовано наголошує на комплексному характері проблеми публічної безпеки як об'єкту сфери дослідження, наголошує на важливості аналізу не лише самого інституту поліцейських послуг, а й логічно формує методологію дослідження поліцейських послуг як складника важливого для науки інституту публічних послуг. Дисертантом вдало обрана структурно-логічна схема дослідження, представлена авторська модель публічної безпекової платформи. При цьому автор у 1 розділі подає досить новий підхід до поняття публічної безпеки у контексті інституціонального аналізу понять у сфері безпеки на основі критерію функціональної визначеності (с. 30, таб 1.1). Доцільно було проаналізувати таку методологічну проблему як функціональний аналіз більш детально, і одночасно пояснити, чим керувався автор, коли у змісті таблиці як 1.1. так і 1.2 поєднав як нормативні та і суто теоретичні поняття.

3. Автор роботи наводить у роботі власне визначення поняття «публічна безпека (загальний підхід) – став захищеності суспільства (суспільних відносин), який забезпечується через механізми запобігання, виявлення та реагування на загрози і виклики, що порушують громадський порядок, права та свободи громадян, а також цілісність і функціональність публічних інститутів, а також дотичне поняття «публічна безпека (функціональний підхід)». Загалом варто підтримати важливість визначити таке поняття, але воно розкрито за методологічною концепцією поняття «національна безпека», що звужує предметне поле дослідження. Вважаємо, що доцільно було посилити проведений автором аналіз терміну «публічний» за рахунок наведення аргументації в частині конкретизації самого змісту публічного управління.

4. Дисертант досить ґрунтовно виписав наукову новизну дисертаційної роботи, й авторський внесок у вирішення наукової проблеми інституціоналізації публічних послуг очевидний. Але змістовно новизна надто первантажена за рахунок положень, що у дисертації хоча і досліджувалися, але мали вторинний характер. Так само дискусійним є включення у позицію вперше аналізу досвіду Сполученого Королівства за проблемою, хоча така зорієнтованість дослідження дійсно здійснена вперше.

У дисертації досить ґрунтовно автор формує власне теоретико-методологічні засади поліцейських послуг, критично оцінює наявні механізми реалізації таких послуг. При цьому дисертант досить вдало аргументує свою позицію, наводить достатню кількість доказів для ствердження власного дослідницького підходу. Варто виокремити третій розділ дисертації, у межах якого дисертант досить вдало провів компаративний аналіз закордонних практик і національного досвіду і на цій основі запропонував власну дослідницьку методологію надання поліцейських послуг. Ми підтримуємо логіку дослідження, але вважаємо, що дисертанту доцільно було обрати декілька країн для порівняння, і у межах аналізу вказати не лише нормативні акти, а деталізувати сутність розподілу повноважень в системі публічної безпеки на регіональному і локальному рівні

2. Кравчук Олег Вікторович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова

1. Дисертант наводить у першому розділі (с. 38) модель формалізації змісту публічної безпеки (функціональний підхід), й надалі по тексту роботи дотримується постановки завдань та визначення проблем надання поліцейських послуг, розгляду викликів системі публічної безпеки у межах цієї моделі. Надалі автор аналізує безпековий вимір публічноуправлінської діяльності передбачає врахування низки факторів: «по-перше, спрямування на безпеку громадян – передбачає гарантії захищеності життя, здоров'я та власності всіх членів суспільства, превентивні заходи як для запобігання загрозам, так і ефективного реагування на публічні інциденти ...». Ми підтримуємо загальний методологічний підхід автора у межах цієї

моделі. Разом з тим, дисертант не пояснює надалі, яким чином він переходить до чотирьохкомпонентної моделі (4К моделі) публічної безпеки. На наш погляд, певний методологічний зв'язок мав бути показаний більш чітко, адже сутність цих двох моделей є визначальною не тільки у межах даного дослідження, а й у форматі розв'язання завдань науки державного управління.

2. У підрозділі 1.2 дисертант напрацьовує алгоритм формування нової правоохоронної безпекової платформи як предметної сфери публічної безпеки, що достатньо новаторським підходом, і варто підтримати автора у цьому методологічному рішенні, що розкриває об'єкт дослідження. Формалізована структура моделі безпекової платформи (на основі принципів Закону України «Про національну безпеку») – «Інтегрована безпекова платформа» («Integrated Security Platform») є реальним внеском у безпековий блок сучасної науки державного управління. Автору при цьому було доцільно не лише запропонувати такий підхід, а розвивати його у 2 та 3 розділі дисертації, й саме на основі такого підходу вирішувати завдання раціональності поліцейських послуг.

3. Досить дискусійною на видається методологія автора щодо представлення поліцейських послуг у формі одного з типів публічних послуг. Дисертант досить вдало інкорпорував саме поняття поліцейських послуг у наявну вже у юридичній науці концепцію публічних послуг. Разом з тим, варто було у дисертації побудувати методологічне обґрунтування співвіднесення виключно теоретичної моделі «публічних послуг» і практичного механізму поліцейських послуг. При цьому автор наводить власне обґрунтування терміну «публічний», але не розвиває інструменти такого обґрунтування на практичні механізми, що аналізуються в дисертації.

4. Науково правильною, продуманою і логічно побудованою є модель застосування досвіду Сполученого Королівства у становленні інституту публічних послуг. Ми підтримуємо автора у структурі дослідження такого досвіду, його актуальності й вмотивованих інструментах порівняльного аналізу. Важливо вказати, що автор доповнив науковий потенціал як працями англійських дослідників, так і на цій основі побудував авторську дослідницьку методологію (розділ 2). Разом з тим, на видається, що автор вийшов за межі предмету дослідження, а також мав пояснити додатково, як сучасні публічноуправлінські механізми вирішують завдання забезпечення саме такого стану системи публічної безпеки. Вирішити таку суперечність могла дуальна модель «поліцейська діяльність – поліцейські послуги», проте автор лише навів назву такої моделі, не продовжив предметний аналіз.

3. Грицишен Дмитрій Олександрович, доктор наук з державного управління, професор, проректор з науково-педагогічної роботи та інноваційного розвитку Державного університету «Житомирська політехніка»

1. Значним здобутком дисертанта є інкорпорація досвіду Великої Британії у практичну діяльність підрозділів Національної поліції та розробка автором теоретичних і практичних моделей community policing, запропоновано модель «Поліція, орієнтована на довіру» («trust-centered policing»), обґрунтовано впровадження моделей поліціювання, взаємодії поліції з громадою та community policing. Зважаючи на згадування у тексті поняття «поліціювання», яке варто розглядати як змістовний фактор – було б корисно надати більш детальне визначення цього терміну, щоб уникнути неоднозначності, тим більше, що дисертант напрацьовував низку інших нових термінів і ґрунтовно пояснив їх значення.

2. Автором проведена значна робота саме у методологічному контексті обґрунтування поліцейських послуг, розроблено низку теоретичних та практичних моделей як на основі уточнення підходів інших дослідників, так і повністю самостійних досліджень, що проілюстровано значною кількістю таблиць. При цьому потребує уточнення методологія оцінки ефективності поліцейських послуг в умовах збройної агресії проти України, а також бажано було розробити конкретні критерії та індикатори такої оцінки ефективності, оскільки окремі висновки мають свідетичний характер, хоча і логічно пов'язані із авторською позицією

3. Дисертант зосередив свою увагу на сутності діяльності Національної поліції (й загалом – Міністерства внутрішніх справ України). Це логічно з позицій суб'єктності поліцейських послуг, й дисертантом отримані важливі висновки. Водночас, з позицій об'єктного аналізу варто було розкрити питання взаємодії поліції з іншими силовими структурами в умовах воєнного стану та проаналізувати механізми координації органів правопорядку як у забезпеченні функціонування механізму поліцейських послуг, так у

контексті розуміння сутності публічної безпеки. Так само було доцільно більш детальніше розглянути правові аспекти надання поліцейських послуг в умовах воєнного стану у форматі можливого обмеження прав і свобод громадян.

4. Очевидним здобутком дисертанта є зарубіжний досвід організації надання поліцейських послуг. Наведені у всіх розділах роботи особливості і переваги британської моделі є очевидними. При цьому заслуговує уваги як підходи науковців (Т.Тайлер, Б.Бредфорд та нш.), так і реальні практичні механізми організації моделей поліціювання). На основі інтегрованого підходу автор розробив власну теоретичну концепцію дослідження. При цьому дисертант не уник, на нашу думку, певного методологічного розриву. Необхідно було деталізувати порівняльний аналіз між українською системою поліцейських послуг та британською системою, щоб виявити сильні та слабкі сторони кожної з них, й можливо надати оцінку реформи в системі правоохоронної діяльності. Так само варто було більше уваги приділити інноваційним підходам, які використовуються для підвищення ефективності поліцейських послуг, особливо в умовах кризових ситуацій.

Результати відкритого голосування:

«За» 11 осіб членів ради,

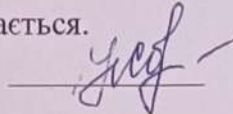
«Проти» 1 особа членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Гавриленку Костянтину ступінь доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Сорокіна Н.Г.